

Mela turva jatkajan ja luopujan näkökulmasta 16.4.2025 Koljonvirran Kartanolla.

Maatalousyrittäjien eläkelaitos, mela-asiamies Harri Hurskainen

Mela palvelee monipuolisesti

Pääkonttori Espoon Tapiolassa

- Noin 160 toimihenkilöä

Mela-asiamiehet

- 30 Mela-asiamiehen verkosto kattaa koko maan
- Kuopio alueella Pirkko Halttunen ja Anna Soukkanen
- Vieremä, Kiuruvesi, Sonkajärvi ja Sotkamo Harri Hurskainen

Asiakaspalvelupisteet

- Espoossa, Kuopiossa ja Seinäjoella

Varhaisen tuen palvelut

- 15 työkykyneuvojaa jokaisessa maakunnassa

Varhaisen tuen palvelut

Välitä
viljelijästä

Välitä
poronhoitajasta

Välitä
kalastajasta

- Palvelut **MYEL-vakuutetuille maatalousyrittäjille, kalastajille ja poronhoitajille**
 - tavoitteena työkyvyn tukeminen, työkyvyttömyyden ennaltaehkäisy sekä työurien pidentäminen
- Melan tarjoamia **varhaisen tuen palveluja ovat:**
 - Työkykyneuvojen palvelut
 - Harkinnanvaraiset ostopalvelusitoumukset mielenterveyden asiantuntijapalveluihin
 - Työkyvyn tukemiseen liittyvä koulutus, viestintä ja digitaaliset palvelut
 - Varhaisen tuen verkoston ylläpitäminen ja koordinointi
- Tällä alueella työkykyneuvojana Paula Tikkanen

Luopujan MYEL-eläketurva vakuutuksen päättyessä

Työeläkeote
kertoo karttuneen
eläkkeesi määrän!

MYEL-eläke karttuu MYEL-vakuutuksesta 1.5% vuodessa

- työtulon suuruus
- vakuutuksen voimassaoloaika

Eläketurva säilyy, vaikka vakuutus päättyy ennen vanhuuseläkeikää

- jokaisen vuoden työtulot ja ansiot rekisteröidään kyseisen vuoden tasoon
- otetaan huomioon palkkakertomella tarkistettuina sitten, kun eläke aikanaan myönnetään
- karttuneen eläkkeen määrä pysyy, vaikka eläkejärjestelmässä tapahtuisi muutoksia

Eläkkeen voi aikanaan myöntää jokin toinen laitos kuin Mela

- esimerkiksi jos MYELin jälkeen on ollut muuta työskentelyä
- toinen laitos myöntää myös MYEL-eläkkeen

Vanhuuseläkeikä nousee asteittain

Syntymävuosi	Alin vanhuuseläkeikä	Eläkkeen karttuminen päättyy
1954 tai aik.	63 v	68 v
1955	63 v 3 kk	68 v
1956	63 v 6 kk	68 v
1957	63 v 9 kk	68 v
1958	64 v	69 v
1959	64 v 3 kk	69 v
1960	64 v 6 kk	69 v
1961	64 v 9 kk	69 v
1962–1964	65 v	70 v
1965 tai myöhemmin	Sidottu elinajan odotteen muutokseen; muutos enintään 2 kk/ikäluokka	

Osittainen varhennettu vanhuuseläke (OVE)

OVEa
ei voi hakea
takautuvasti

- **Varsinainen vanhuuseläke** aikaisintaan oman ikäluokan mukaisesta vanhuuseläkeiästä
- **Varhennettu vanhuuseläke:** Vanhuuseläkkeestä voi ottaa osan varhennettuna
 - 61 vuoden iässä, vuonna 1964 ja sen jälkeen syntyneille 62 vuoden iässä
 - karttuneesta eläkkeestä joko 25 % tai 50 % (tai 25 % ja myöhemmin toinen 25 %)
 - varhennusvähennys 0,4 %/kk oman vanhuuseläkkeen alaikärajasta laskettuna
 - vähennys säilyy varhennetussa osassa myöhemminkin
- Työskentelyn tai ansioiden ei tarvitse vähentyä

Vanhuuseläkkeen lykkääminen

- Vanhuuseläkkeen voi ottaa osittain myös oman eläkeiän täyttämisen jälkeen
 - joko 50 % tai 25 % (tai 25 % + 25 %)
 - lykkäyskorotus 0,4 %/kk oman vanhuuseläkeiän alarajasta laskettuna

OVE n määrä

- Kertynyt eläke 2024 lopussa 2000 euroa
- Otetaan 50 % OVE
- Henkilö syntynyt 1964 normaali eläkeikä 65 vuotta, pääsee 3 vuotta aiemmin OVE lle
- $36 \text{ kk} \times 0.4 \% \text{ } 14,4 \% \text{ vähennys puolikkaaseen (varhennusvähennys)}$
- OVE n määrä $1000 \text{ euroa} \times 85,6 \% \text{ eli } 856 \text{ euroa}$. Elinaikakerroin 0.946
- Ennättää saada eläkettä $810 \text{ euroa} \times 36 \text{ kk}$ eli 29 160 euroa
- Eläke 144 euroa pienempi 65 täytettyä
- $29\,160 : 144 = 202$ kuukautta saa elellä ennen kuin menee ”tappiolle” eli n. 81 vuotiaana

Luopujalle vaihtoehtoja tilan luovuttamisen jälkeen

- Jää tilalle palkkaa saavaksi perheenjäseneksi.
 - pakollinen myel- vakuutus palkan määrän mukaan tulee samalla lakisääteinen tapaturmavakuutus
 - on lomaoikeutettu mikäli kyseessä karjatila
- Jää tilalle työskentelemään ilman palkkaa
 - voidaan ottaa vapaaehtoinen myel- ja mata-vakuutus
 - eläketurva karttuu, tapaturmavakuutus kunnossa ja on sairauspäiväraha oikeus

Aloittaa työskentelyn tilan ulkopuolella

 - voidaan tietyin edellytyksin ottaa vapaaehtoinen tapaturmavakuutus tilalla työskentelyyn ja vapaa-ajalle

Työkyvyttömyyseläke työkyvyn alennettua

– vähintään vuoden ajan jatkunut työkyvyttömyys

Lääketeieteellisten tekijöiden lisäksi arvioidaan myös sosiaalistaloudelliset tekijät

(koulutus, ikä, asuinpaikka, aikaisempi toiminta jne.)

- Kokonaisarviointi
- 60 vuotta täyttäneillä lievempi arviointi: painotetaan työn ammatillista luonnetta

Kun edellytykset täyttyvät

- **Osatyökyvyttömyyseläke tai täysi työkyvyttömyyseläke**
 - osatyökyvyttömyyseläke, jos työkyky alentunut vähintään 2/5
 - täysi työkyvyttömyyseläke, jos työkyky alentunut enemmän kuin 3/5
- **Eläke tai kuntoutustuki**
 - eläke, jos työkyky on alentunut pysyvästi
 - kuntoutustuki, jos työkyvyn odotetaan palautuvan

Työuraeläke 63 vuotta täyttäneille

- Pitkään jatkunut rasittuneisuutta ja kuluneisuutta aiheuttanut työ

Turva jatkuu myös kuoleman jälkeen

Perhe-eläke

- **perusteena edunjättäjän eläke**
 - maksettava eläke tai laskennallinen eläke
- **leskelle leskeneläke**
 - lesken oma eläke tai laskennallinen eläke voi vaikuttaa leskeneläkkeen määrään
 - 1.1.2022 alkaen tietyin edellytyksin myös avopuolisolle
- **lapselle lapseneläke**
 - 20 ikävuoteen asti
 - 18 vuotta täyttäneelle lapselle eläke maksetaan hänen omalle tililleen
 - jos leskeä ei ole, lesken osuus myönnetään lapsille

Ryhmähenkivakuutus

- **leski**
 - puoliso
 - tietyin edellytyksin avopuoliso
- **leskenosuus**
 - alenee iän myötä
- **tapaturmakorotus**
- **lapsenosuus** (kaikki alle 22-vuotiaat lapset)

Valitse MYEL-työtulo viisaasti

Kun MYEL-työtulo on riittävän korkea

- **Korvaukset vastaavat tulotaso**
 - sairauden tai tapaturman varalta
 - raskaus- ja vanhempainvapailla
- **Eläketurva on riittävä**
 - työkyvyttömyyden varalta
 - vanhuuden varalta
 - eläkettä karttuu 1,5 % ansioista,
- **Korvaukset turvaavat lesken ja lasten toimeentuloa**
 - perheenhuoltajan kuoleman varalta

MYEL-työtuloa
käyttävät sekä
Mela että
Kela

Vakuutus-
maksut ovat
verovähennys-
kelpoisia!

Kenelle MYEL-vakuutus?

- **Yrittäjä**
- **Yrittäjän puoliso tai avopuoliso**
- **Perheenjäsen**
- **Yhtymänä maataloutta harjoittavat**
 - esimerkiksi kahden henkilön yhdessä omistama maatila
 - kaikki MYEL-yrittäjiä
- **Avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö**
- **Kuolinpesän osakas**
 - osakkaat joko MYEL-yrittäjiä tai perheenjäseniä

Myös
osa-aikainen
yrittäjä
vakuutetaan

Muu palkattu
työvoima
TyEL-
vakuutukseen

Kenelle MYEL-vakuutus?

Osakeyhtiöstä vakuutetaan yrittäjä, kun

- Toimintaa verotetaan maatalousverolain (MVL) mukaan
- Yrittäjä on johtavassa asemassa
- Yrittäjä omistaa osakeyhtiön osakkeita seuraavasti:

Omistaa yksin

- yli 30 % yhtiön osakkeista tai
- yli 30 % osakkeiden tuottamasta äänimäärästä

tai

Omistaa yhdessä perheenjäsenen kanssa

- yli 50 % yhtiön osakkeista tai
- yli 50 % osakkeiden tuottamasta kokonaisäänimäärästä

Perheenjäsen voi olla tässä yhteydessä

- avio- tai avopuoliso
- samassa taloudessa asuva lapsi
- samassa taloudessa asuvat vanhemmat

Maatilan työtulo

Koko tilan
työtulo jaetaan
yrittäjien kesken
työpanosten
suhteessa

Maataloustyötulo + metsätyötulo + liitännäiset = koko tilan työtulo

Mitä on liitännäistoiminta?

Maatalousverotettu toiminta

- Konetyöt
- Maatilamatkailu
- Tuotteiden jalostus
- Kasvihuonetuotanto
- Yms.

Verotetaan muun maataloustoiminnan yhteydessä

- jos verotetaan muun kuin MVL:n mukaan, eläkevakuutus (YEL) ja tapaturmavakuutus erikseen

Työtulo on pääsääntöisesti 20–50 % bruttotulosta

Mikä on MYEL-työtulo?

Työtulo on

työpanoksen arvo

maatalousyrittäjän
"palkka"

Työtulo
ei ole

liikevaihto

tulos

tulot/ansiotulot

verotettava tulo

Turvaa
tulevaisuutesi

MYEL-työtulo oman
työn arvon mukaan
heti yritystoiminnan
alkaessa!

Miten työtulo määritellään?

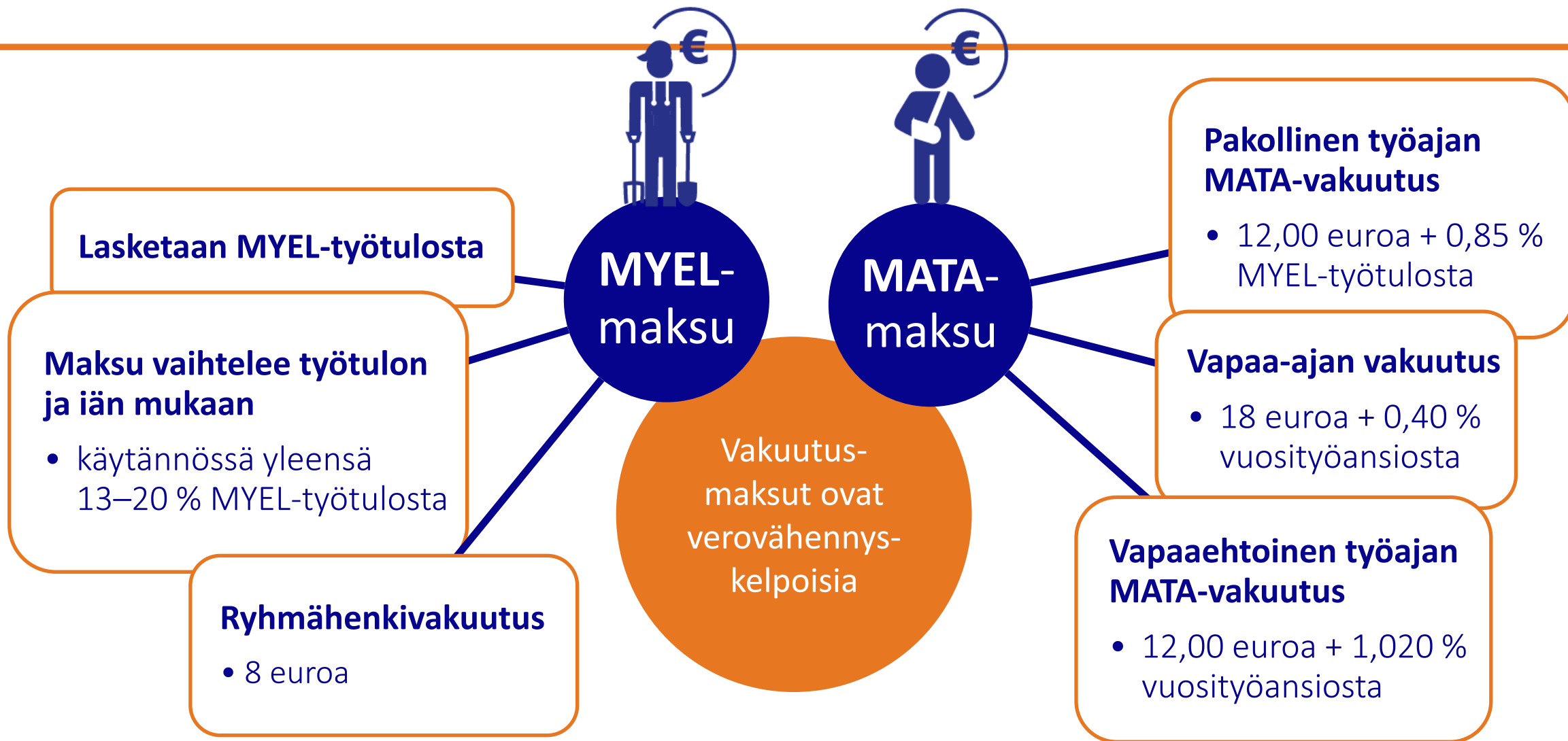
Perustuu lakiin, mutta säädökset antavat liikkumavaraa → yrittäjä voi itse vaikuttaa

Mela vahvistaa työtulon tason

Korotetaan vuosittain palkkakertoimella

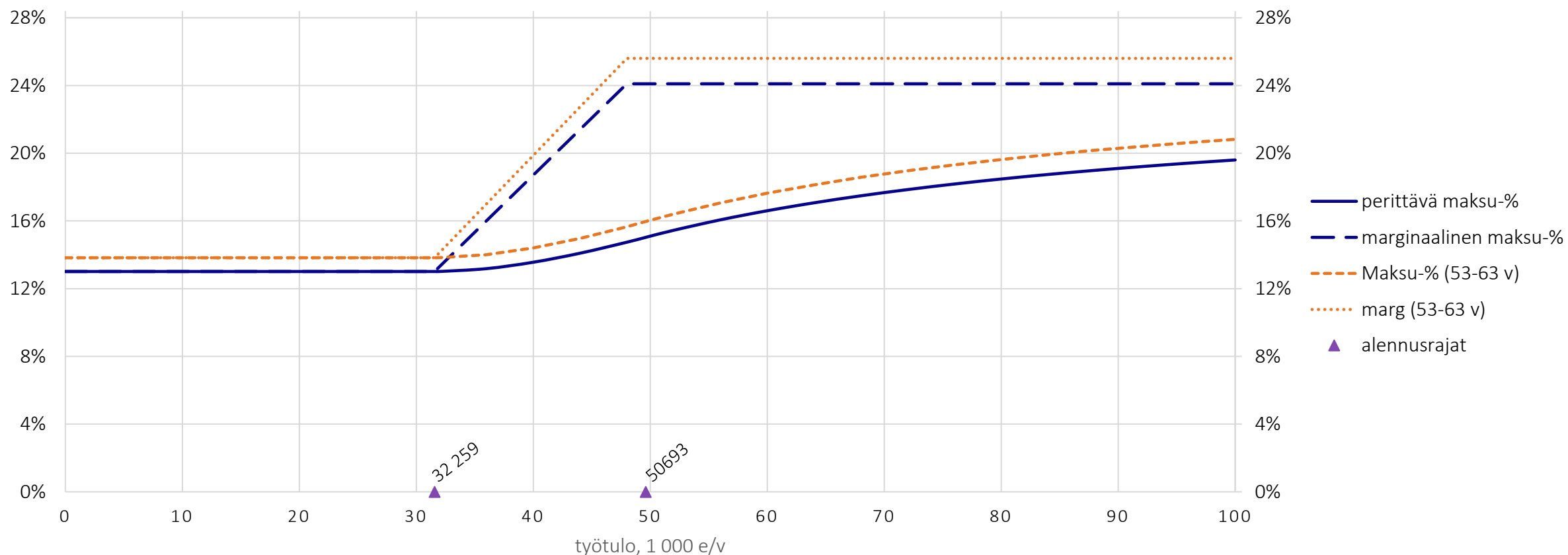
Ilmoita muutoksista, kun tilan olosuhteissa tapahtuu muutoksia

Vakuutusmaksut 2025

MYEL-vakuutusmaksuprosentit vuonna 2025

Vuoden 2025 indeksitaso 1,673; perusprosentti 24,10 ja 25,60 (53–63 v)

MATA-työtapaturma- ja ammattitautivakuutus

Automaattisesti voimassa pakollisen MYEL-eläkevakuutuksen rinnalla

MYEL-vakuutetulle

- Yrittäjälle
- Yrittäjän avio- tai avopuolisolle
- Maatilalta palkkaa saavalle perheenjäsenelle
- Kalastajan tai poronhoitajan perheenjäsenelle
- Apurahalla työskentelevälle

Korvaa maatalous-, metsä-, kalastus- ja poronhoitotyössä sekä apurahatyöskentelyssä sattuneet

- tapaturmat
- työstä aiheutuneet ammattitaudit

Työajan vapaaehtoinen MATA-vakuutus

Kun sinulla ei ole pakollista MYEL-vakuutusta, mutta teet säännöllisesti maatalous-, metsätalous-, kalastus- tai poronhoitotyötä.

Vapaaehtoinen MATA-vakuutus sopii sinulle, kun

- et kuulu pakolliseen vakuutukseen
- tilasi on alle 5 hehtaaria tai työtulosi alle MYEL-rajan
- teet töitä yrityksessä
- sinut on vapautettu MYEL-vakuutuksesta
- työskentelysi jatkuu eläkkeen rinnalla, mutta sinulla ei ole pakollista MYEL-vakuutusta
- **olet perheenjäsen**
- olet alle 18-vuotias tai 68 vuotta täyttänyt

Korvaa vahingot
laajemmin kuin
monet yksityiset
vakuutukset

Edullinen
etuihinsa
nähdén

Vapaa-ajan MATA-vakuutus

Työajan MATA-
vakuutuksen
rinnalle!

Yksityistalouden töissä, harrastuksissa ja vapaa-ajalla muuten sattuneet tapaturmat

- asuinrakennuksen rakentaminen ja korjaaminen
- asunnon siivoaminen, pyykin peseminen
- ruoanlaitto perheelle

Liikuntaharrastukset

- suosittelemme urheilulajiin räätälöidyn lisenssi- tai lajivakuutuksen ottamista riittävän kattavan turvan varmistamiseksi

Moottoriajoneuvolla sattuneet vahingot kuuluvat liikennevakuutuksen piiriin

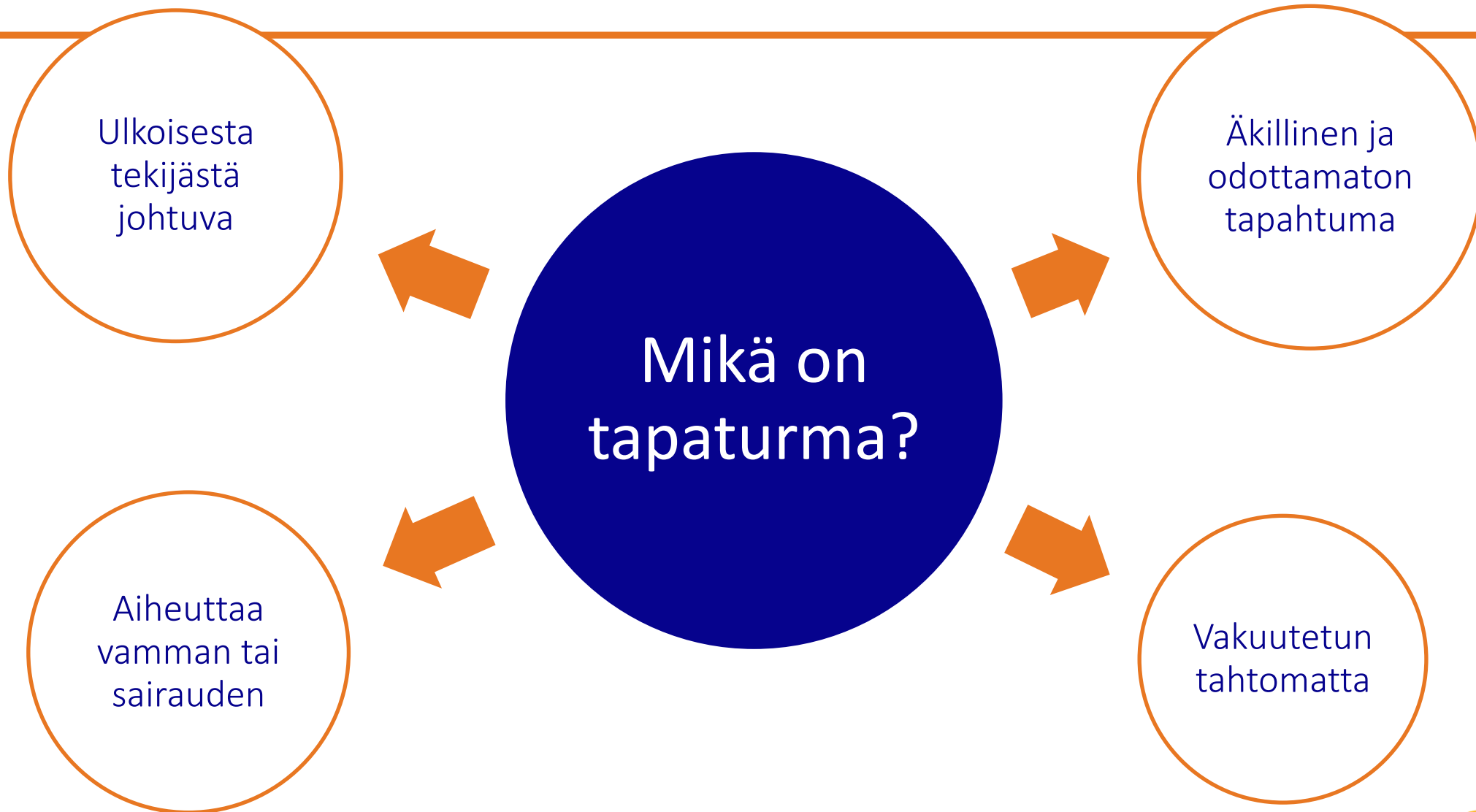
Korvaa myös ulkomailla sattuneet tapaturmat

- sairastumisia ja poikkeuksellisia kuljetustarpeita varten tarvitset erillisen matkavakuutuksen

Korvaukset

Mela-sairauspäiväraha

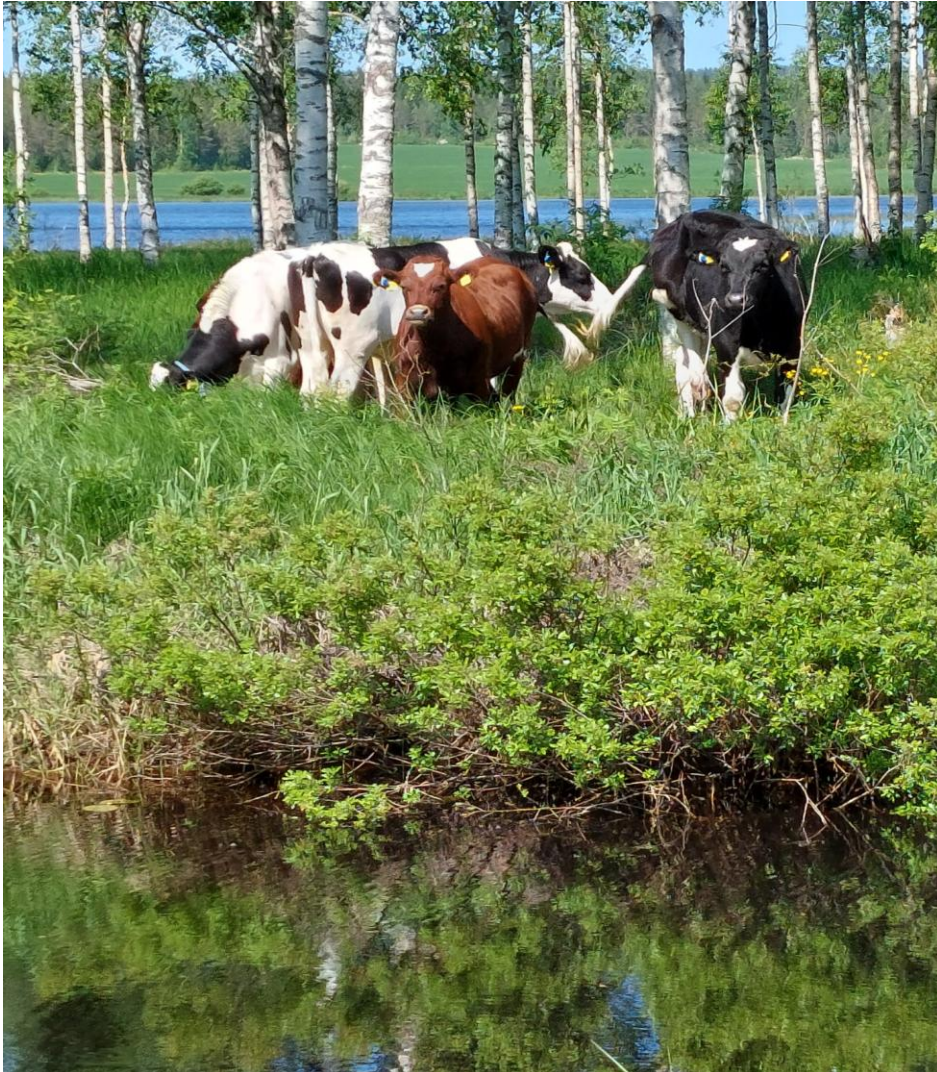
MYEL-vakuutetuille

- Viidennestä sairauspäivästä lähtien
 - omavastuu aika = lääkarissäkäyntipäivä + 3 päivää
- Lääkärintodistus tarvitaan

Maksetaan

- Kaikilta viikonpäiviltä, myös sunnuntailta ja pyhäpäiviltä
- Enintään sairausvakuutuksen omavastuuajalta
- Määrä on 1/514 MYEL-työtulosta
- Ei makseta, jos päiväraha on maksettavalta jaksolta alle 10,09 euroa

Onnistuneita omistajan vaihdoksia

Kiitokset mielenkiinnosta